

A.K. TURNER

MRTVÍ UMÍ MLUVIT

... ona umí naslouchat

edice
KLOKAN

Copyright © A.K. Turner, 2020
Translation © Zdík Dušek, 2021
Copyright © ALPRESS, s. r. o.

Všechna práva vyhrazena.
Žádnou část knihy není dovoleno užít
nebo jakýmkoli způsobem reprodukovat bez písemného
souhlasu držitele práv, s výjimkou krátkých citací
nebo odkazů, které tvoří součást kritického hodnocení.

Z anglického originálu Body Language
vydaného v roce 2020 nakladatelstvím
ZAFFRE, 80–81 Wimpole St, London W1G 9RE
přeložil Zdík Dušek
Redakční úprava Kateřina Duchoňová
Grafická úprava obálky Emil Křížka
Vydalo nakladatelství Alpress, s. r. o., Frýdek-Místek,
v edici Klokan, 2021
shop@alpress.cz
Vydání první

ISBN 978-80-7633-625-4

*Pro Katy
A památce Ann Edwardsové –
skutečné „paní E“.*

1. kapitola

Zip velkého gumového pytle na těla se otevřel a odhalil dnešního prvního Cassiina zákazníka. Vzhlížely k ní zpola otevřené nevidoucí ženské oči překvapivě světlého modrého odstínu.

„Zdravím vás, paní Conneryová.“ Cassie mluvila jemnějším tónem, než jaký nasazovala pro rozhovory se živými. „Jmenuju se Cassie Ravenová a budu se o vás starat, dokud zůstanete u nás.“ Nepochybovala, že ji mrtvá žena slyší, a doufala, že ji její slova trochu utěší.

Včera večer se Kate Conneryová zhroutila, když se chystala ulehnout, a zemřela na podlaze koupelny – týden před padesátinami. Seriózní, upřímný obličej měla protkaný vějířky mělkých vrásek od smíchu a vlasy příliš jednolitě tmavé, než aby šlo o jejich přírodní barvu.

Cassie zvedla oči k hodinám a zaklela. Dnes se měl dostavit nový patolog, pomocný asistent Carl byl nemocný a bylo třeba připravit tři těla – tohle pondělí bude zřejmě v jednom kole.

Přesto neuspěchaně svlékla paní C. noční košili přes hlavu a pečlivě ji složila do plastového pytle. Zaznamenala slabý čpavkový zápach potu nebo moči. Věci, jež měl člověk na sobě, když zemřel, bývají důležité pro jeho blízké, někdy dokonce důležitější než vlastní tělo, které si pozůstalí občas nedokážou plně propojit s živým člověkem. Mrtvola může působit jako prázdná schránka.

„Musíme zjistit, co se vám stalo, paní C.“ pokračovala Cassie. „Abychom dali Declanovi a vašim chlapcům odpovědi.“

Od nástupu do márnice před pěti lety jí připadalo zcela přirozené mluvit s mrtvolami a jednat s nimi, jako kdyby šlo stále o živé lidi. Tu a tam jí dokonce odpovídaly.

Nemluvíly jako živí – tak zaprvé se jim nehýbaly rty – a jednalo se vždycky o natolik prchavý zážitek, že téměř snesl srovnání se snem.

Téměř.

Mrtví většinou říkali věci jako „Kde to jsem?“ nebo „Co se stalo?“ – jednoduše se divili, že se ocitli na tomhle zvláštním místě –, ale Cassie byla přesvědčená, že jejich slova občas skrývají vodítko k tomu, jak zemřeli.

O těchto „rozhovorech“ Cassie nikomu neřekla – lidé ji už tak považovali za podivínku. Ale nevěděli to, o čem byla sama přesvědčená: mrtví mohou mluvit – pokud jim umíte naslouchat.

Jediné, co navenek svědčilo o tom, že je s paní Conneryovou něco v nepořádku, bylo pár červených skvrn na lících a čele a modřina o velikosti pěsti na hrudníku od toho, jak se jí její manžel nebo zdravotníci snažili oživit. Cassie nahlédla do záznamů.

Declan Connery se po večeru stráveném v hospodě sledováním fotbalu vrátil domů a našel svou ženu v bezvědomí. Sanitka ji přepravila do nemocnice, ale tam po příjezdu už jen konstatovali smrt.

Jelikož Kate Conneryová zemřela nečekaně – podle všeho se těšila dobrému zdraví a u svého praktického lékaře nebyla už řadu měsíců –, automaticky měla proběhnout základní, „rutinní“ pitva na odhalení příčiny smrti.

Cassie položila ruku na předloktí paní C., studené z chladnice, a čekala, až se jí pod prsty trochu zahřeje. „Povíte mi, co se stalo?“ zašeptala.

Několik vteřin se nic nedělo. Pak se jí zmocnil známý pocit jako při sklouznutí, následovaný změnou vědomí. Zároveň se jí zbystrily smysly – hukot chladnice zesílil do podoby řevu motorů tryskového letadla, světla zářivek nad hlavou vyšlehla oslepujícím jasem.

Vzduch nad tělem paní Conneryové jako kdyby zapraskal poslední jiskrou elektřiny, která ji pět desítek let

oživovala. A ze statického šumu Cassie zaslechla tichý, chraptivý šepot.

„Nemůžu dýchat!“

2. kapitola

Jako vždycky všechno vmžiku odeznělo. Cassii to připomínalo probuzení z mimořádně živého snu, kdy se snažíte vybavit si podrobnosti, ale cítíte, jak vám protékají mezi prsty jako voda.

Slova paní Conneryové jí každopádně příliš nepomohla. Cassie ze záznamů nevyčetla žádné astma ani rozedmu plic a existovala celá řada poruch, jež mohly ovlivnit dýchání. Ještě uvažovala, co – a jestli vůbec něco – si z toho může odnést, když uslyšela, jak se za ní otvírají dveře. Byl to Doug, ředitel márnice, doprovázený mladším mužem – vysokým a s ofinou –, kterého jí představil jako doktora Archieho Cuffa, nového patologa.

Cassie si svlékla rukavici a podala Cuffovi ruku.

„Cassie Ravenová je naše hlavní asistentka.“ Doug se široce usmál. „To díky ní tu všechno běží jako na drátku.“

Ačkoliv měl Cuff manžetové knoflíčky (*manžetové knoflíčky?!*) a kravatu, nemohlo mu být o moc víc než třicet, sotva o pět let víc než Cassii. Jediný pohled jí prozradil, že Cuffova tmavomodrá bunda je originál Barbour, žádná odvozenina – na kovovém zipu se skvělo jméno značky –, a podle jeho tmavomodré hedvábné kravaty se šikmým bílým pruhem chodil na Harrow School. Cassie si odnepaměti všimla podobných věcí.

„Těším se na spolupráci s vámi, Cathy.“ Promluvil s falešným, rádoby pouličním přízvukem, jaký mají v oblíbení mladí členové královské rodiny, a jeho úsměv byl obdobně upřímný jako úsměv vládního ministra, ale z toho, jak

zběžně ji přeletěl pohledem, bylo jasné, že už si ji zařadil do kategorie „pomocná síla“.

Cassii se nestávalo často, aby k někomu okamžitě pocítila nelibost, ale v případě Archieho Cuffa se rozhodla udělat výjimku.

„Já taky,“ odpověděla, „zvlášť pokud mi nebudete plést jméno.“

Cuffovi se od pruhovaného límečku košile až k zrzavým licousům rozšířil ruměnec, ale aspoň se na ni konečně pořádně podíval. A podle záblesku nechuti, který mu přešel po obličejí, se mu moc nezamlouvala – ačkoliv bylo těžké odhadnout, jestli mu vadí její načerno obarvené vlasy, na jedné straně vyholené, obličejové piercingy nebo jednoduše to, jak mu oplácela pohled. Cassie musela potlačit dětinskou chuť vyhrnout si chirurgickou košili a ukázat mu svoje tetování.

Doug mezi nimi zatěkal pohledem jako začátečnický rozhodčí při zápasu v kleci a jeho úsměv povadl. „Ehm, tak dobře, nechávám vás pracovat, lidičky.“ Cassie věděla, že jí později patrně připomene svoje zlaté pravidlo: *„Nikdy nezapomeňte, že patolog může udělat z vaší práce sen – nebo noční můru.“*

Poté, co Cuff provedl vnější ohledání paní Conneryové – kromě nezbytností téměř nepromluvil –, nechal pokračovat Cassii.

Ta přiložila skalpel pod hrdlo paní C. Tohle byl okamžik, kdy musela přestat uvažovat o Kate Conneryové jako o osobě a začít ji brát jako hádanku k vyluštění nebo nezmapovanou oblast určenou k prozkoumání. Jak by bez takové změny pohledu mohla normální osoba rozříznout jinou lidskou bytost?

Po prvním následoval rázný řez dolů podél hrudní kosti, který rozdělil tkáň jako starou hedvábnou oponu. Když Cassie dospěla k měkkému břichu, nezastavila se, ale snížila

tlak na skalpel, aby nepoškodila vnitřní orgány. Řez ukončila až nad stydkou kostí.

Během pěti minut se nůžky na kost prostříhaly hrudním košem a odhalily srdce s plícemi. Cassie zručně oddělila útroby od břišní stěny, oběma rukama zvedla veškeré orgány od jazyku po močovou trubici a jemně je položila do plastového kbelíku. Jednalo se o pochmurnou operaci, během níž si vždycky připadala jako porodní asistentka smrti.

Jako další byl na řadě mozek. Cassie přešla za hlavu paní C. a podložila jí krk. Řez skalpelem povede od ucha k uchu, ale přes temeno, aby ho po opětovném zašití zakrývaly vlasy – to bylo obzvláště důležité, protože Conneryovi chystali pohřeb s otevřenou rakví. Cassie sčesala přední polovinu hustých tmavých vlasů přes obličej paní C. a všimla si další lesklé červené skvrnky na lebce. Ekzém? Zdravotní dokumentace se o ničem takovém nezmiňovala, ale vyrážka každopádně nezabíjí.

Po odhrnutí naříznuté kůže dopředu a dozadu, aby se objevila lebeční kost, Cassie sáhla po elektrické pilce. Za dalších pár okamžiků odklopila temeno lebky a vyprostila mozek z mozkovny. Chvilí ho držela v obou rukách a představila si Kate Conneryovou, jaká byla za života: praktická žena, matka a manželka, vždycky připravená se zasmát, obklopená rodinou a přáteli v Camden Town.

Když se znovu objevil Archie Cuff v ochranném oděvu, atmosféra mezi nimi zůstala chladná: za čtyřicet minut, během nichž pitval orgány paní C., oslovil Cassii jen jednou, aby si postěžoval, že má tupý skalpel. To jen potvrdilo její původní dojem, že jde o posledního z dlouhé řady arogantních mladíků z vyšších vrstev, kteří berou asistenty v márnici jako někoho jen nepatrně lepšího než dělníky na jatkách. Zkušenější patolog by se zeptal na její názor ohledně příčiny smrti, a nejen ze zdvořilosti: asistenti trávili s těly mnohem delší dobu a někdy si všimli věcí, jež by jinak zůstaly přehlédnuty.

Když se Cuff přesunul podél pitevního pultu k dřezu, aby si opláchl zakrvavené ruce v rukavicích, Cassie začala ukládat orgány paní C. do plastového pytle, aby je vrátila do těla.

„Takže jaký je verdikt?“ zeptala se.

„Není tu nic, co by jednoznačně ukazovalo na příčinu smrti.“ Cuff pokrčil rameny. „Budeme muset počkat, jestli laborka zjistí něco užitečného.“ Toxikologická analýza určí, jestli tělní tekutiny paní C. neobsahují drogy či léky, a vzorky jejích orgánů projdou histopatologickým rozbořem, který by měl odhalit mikroskopické stopy případné choroby.

„Našel jste v plicích petechie?“ zeptala se Cassie pečlivě bezvýrazným tónem.

Cuff se k ní otočil. „Proč se ptáte?“

Takže našel.

Nepatrně pokrčila rameny. „Jenom jsem si říkala, že její obličej vypadá docela překrvený.“

Nemůžu dýchat.

Petechie – popraskané cévky – mohly signalizovat nedostatek kyslíku.

Cuff vypadal zmateně. „Našli ji ležet obličejem dolů. Z nejnovější literatury je zřejmé, že taková poloha může posmrtně způsobit petechiální krvácení.“ Podařilo se mu vykouzlit blahosklonný úsměv. „Jestli jste doufala v nějakou šťavnatou vraždu, obávám se, že máte smůlu: chybí sebe-menší důkaz o škrcení nebo dušení.“

Cassie věděla stejně dobře jako Cuff, že nedostatek kyslíku může mít právě tak dobře lékařskou příčinu, ale spolkla odseknutí. Vhodila kousek ledviny do nádoby s konzervačním prostředkem pro další prozkoumání v laboratoři a podívala se na tělo na pitevním stole – hrudní koš rozevřený jako kniha, tmavý prostor tam, kde bývaly orgány. Lesklé tmavé vlasy vypadaly nad vykuchaným tělem nepatřičně.

Zničehonic měla pocit, že se světlo ze zářivek u stropu rozjasnilo. Cassie musela zavřít oči a neustále přítomný pach formalínu zesílil natolik, až ji začal škrábat v krku. Pod

zavřenými víčky se jí vystřídalo několik rychlých výjevů: zarudlý obličej paní C., šupinkovitá skvrna ve vlasech. Cítila, jak se jí svírá hrdlo, a v tu chvíli všechno zapadlo na svoje místo.

„Jenom si odskočím,“ oznámila Cuffovi a vyklouzla na chodbu, kde okamžitě vytáhla mobil.

„Pane Connery? Tady je Cassie Ravenová z márnice.“

O deset minut později se vrátila. „Omlouvám se, že mi to trvalo tak dlouho,“ řekla Cuffovi. „Ale právě jsem absolvovala zajímavý rozhovor s manželem paní Conneryové.“

„S manželem...?“ Zdá se být zmatený tím, že by mrtvola mohla mít chotě.

„Ano. Než včera večer odešel do hospody, řekla mu, že si bude barvit vlasy.“

„Nechápu, jak to...“

„Prý už měla dvakrát alergickou reakci na barvu. Nešlo o nic vážného. Ale zdá se, že tentokrát alergie spustila smrtící anafylaktický šok.“

3. kapitola

„To jsem jenom já, babi!“ Z těžce nabyté zkušenosti věděla, že při příchodu do babiččina bytu, který se po smrti rodičů stal i Cassiiným domovem, je vhodné se ohlásit. V sedmnácti málem dostala válečkem přes hlavu, když sem vpadla ve tři ráno plná extáze.

Jako malá vždycky zbožňovala tenhle okamžik, kdy pouštěla větrem ošlehaný betonový chodník a vešla do příjemně teplého bytu vonícího po skořici, jako kdyby dveře představovaly kouzelný vchod do jiného světa.

„Cassandro, *tygrysku!*“ Babička se otočila od sporáku, aby se s ní přivítala. Temeno jí dosahovalo sotva ke Cassiině nosu, ale objala svou vnučku tak pevně, div jí nezlomila žebro. „Zhubla jsi,“ řekla babička vyčítavě.

„Ale ne kvůli tobě.“ Cassie začichala. „Houby a smetana. A... bramborová kopýtko. A makový koláč jako dezert?“

Babička přimhouřila oči. „Houby samozřejmě cítíš, ale co ta kopýtko?“

Cassie přešla prstem po kuchyňském pultu a ukázala babičce bílý prášek na špičce. „Buď jsi dělala kopýtko, nebo chleba – a necítím droždí.“

„A ten makový koláč?“

„V chodbě je nové číslo tvého oblíbeného časopisu. To znamená, že jsi byla v tom polském obchodě v Islingtonu – a odtamtud nikdy neodejdeš bez makovce.“

„Běž se posadit, chytrolínko.“ Babička nedokázala potlačit úsměv a vystrkala ji z kuchyně.

Cassie se v obýváku posadila do křesla a cítila, jak ji obklopuje teplo jako huňatá příkrývka. Jediný zvuk představovalo příjemné praskání plynového ohně. Těžko dokázala uvěřit, že jako teenager vnímala tenhle byt jako přetopenou věžeňskou celu a babičku jako všetečnou vrchní bachařku. V šestnácti už měla Cassie piercing v jazyku, nosila vlasy obarvené na tyrkysovou modř a vykouřila první trávu. Pokud šlo o školu, typické hodnocení uvádělo, že „*Cassie raději učitelům odmlouvá, než by se od nich učila*“. Tehdy měla dojem, že se celý dospělý svět sjednotil za jediným cílem: potlačit její právo na sebevyjádření.

„Něco pro tebe mám!“ ozvalo se z kuchyně. Cassie slyšela, jak babička zavírá mrazák.

Vešla do pokoje s rukama za zády a podala jí podlouhlý tuhý balíček zabalený do plastu. „Uhodneš, co to je?“

Cassie v balíčku objevila zmrzlou veverku. Položila si ji do klína břichem nahoru a prozkoumala ji se stejnou jemností, s jakou se věnovala lidským svěřencům – už si

představovala, jak ji vzkřísí k jakési nápodobě života: v poslední době se začala věnovat vycpávání.

Mrtvá veverka by pro většinu lidí byla pořádně divným dárkem, ale ti nevěděli to co babička: že Cassii už od dětství přitahovaly mrtvoly. Pořád si vzpomínala, jak poprvé uviděla mrtvou lišku, kterou srazilo auto do příkopu. Tehdy se k ní sklonila, pohladila ji po hrubé zrzavé srsti a uviděla, jak se na okamžik mění v hravé mládě.

„Ty jsi ale krasavice.“ Pohladila veverku – zvířátko bylo v příliš dobrém stavu, než aby zemřelo pod koly auta. „Kde jsi ji našla?“

„Dostala jsem ji od popeláře. Je můj dlužník.“

Cassie se radši neptala, jak to babička myslí: babička vedla ve svém okolí osamocenou válku proti graffiti, vyhazování odpadků na ulici a dalšímu protispolečenskému jednání. Před pár týdny se dokonce pustila do dealera, který ve schodišťové šachtě prodával trávu školákům. Kdykoliv se jí ale Cassie snažila takové riskantní chování rozmluvit, stará paní hrdě vztyčila hlavu a odpověděla, že neemigrovala do svobodné země, aby tu žila ve strachu. Podobně jako Cassie prožila Weronika Janeková rebelské mládí – s tím rozdílem, že v Polsku 50. let jí účast na protestech proti komunistickému režimu vynesla šest měsíců ve vězení.

Když byla večere hotová, Cassie rozložila starý stůl potažený zeleným sukmem. Při jídle se pak zmínila o příchodu nového patologa.

„A tobě se nezamlouvá.“ Babička na ní zakotvila bystrým pohledem.

„Můj názor není podstatný. Jsem jenom jedna z podřízených.“

Až na to, že dnes si připsala malé vítězství.

Vyprávěla babičce o dnešním případě, i když vynechala to, jak slyšela paní Conneryovou říct, že nemůže dýchat. Její rozhovory s mrtvými byly příliš... *posvátné*, než aby o nich někomu říkala, a to se týkalo dokonce i babičky. Kdykoliv

se nad takovými okamžiky zamyslela racionálně, musela uznat, že si možná jen její podvědomí dává dvě a dvě dohromady: nevšimla si například červených skvrn v obličejí paní C. ještě před tím, než ji slyšela promluvit?

„Její manžel mi potvrdil, že po barvení vlasů už párkrát měla vyrážku.“

„A přesto dál používala stejnou barvu?“

„Nejspíš si říkala, že vyrážka nic není a že to stojí za to.“ Červené skvrny na obličejí a krku paní C. nebyly ekzém, ale poslední stopy kopřivky, alergické vyrážky. „Možná ji obvodák nevaroval, že každým barvením zvyšuje citlivost svého imunitního systému. A ten se včera dostal do obrátek. Její dýchací cesty otekly natolik, že nemohla dýchat.“

„Chudinka.“ Babička se pokřižovala. „Proč na to nepřišel ten namachrovaný doktůrek?“

Cassie si vybavila užaslý výraz Archieho Cuffa, když mu došlo, že obyčejná asistentka nejspíš odhalila příčinu smrti paní Conneryové. O pár minut později podepsal žádost o speciální krevní testy potřebné k potvrzení této teorie – aniž pronesl jediné slovo.

Blbec.

„Pravdou je, že patologové mají na rutinní pitvu jenom třicet až čtyřicet minut a anafylaxe se po smrti špatně diagnostikuje.“

„Ale ty sis něčeho všimla. Všímáš si drobností, které ostatní lidé přehlížejí. Vždycky jsi to uměla, už jako malá holka.“ Namířila na Cassii vidličkou. „Sama bys měla být patoložka, hlavu na to máš.“

Cassie pokrčila rameny – o tomhle se spolu dohadovaly často. Věděla, že je docela dobrou asistentkou, ale že by se stala patoložkou? K smíchu – jako kdyby úspěšné kopání do míče v pětičlenném mužstvu v parku znamenalo, že může hrát za Arsenal. Lékařské fakulty nebyly pro holky jako ona – polovzdělané a vyrostlé v městském činžáku.

Byly pro lidi jako Archie Cuff: muže z vyšší vrstvy, kteří proplouvali životem v bublině neotřesitelného sebevědomí.

„A co ty jedničky, co jsi dostala ve večerní škole?“ Babička je odpočítala na prstech. „Z biologie a chemie, dvojka z fyziky. A jednička s hvězdičkou z klasických studií!“

„Ty jsou užitečné asi tak jako krajkování.“

Po odchodu ze školy s chabým osvědčením o středoškolském vzdělání Cassii pohlcovala myšlenka na únik: měla svou babičku ráda, ale téměř pětapadesátiletý věkový rozdíl mezi nimi jí tenkrát připadal jako nepřekonatelná propast. Snila o tom, že pojede do zahraničí a bude žít v nějakém cool městě, jako třeba v Berlíně, ale když jí Mazz, její tehdejší přítel, řekl o pokoji ve squatu v nepoužívané kancelářské budově v Chalk Farm, usoudila, že to je lepší než nic.

Den po sedmnáctých narozeninách, skloněná pod tíhou napěchovaného ruksaku, Cassie objala babičku na rozloučenou. Obě bojovaly s pláčem. Než ale Cassie sešla na ulici, slzy jí oschly a nahradilo je rostoucí vzrušení: konečně je volná, konečně začíná s pořádným dospěláckým životem a nikomu se nemusí zodpovídat.

Vztah s Mazzem skončil necelé tři měsíce nato, ale Cassie zůstala ve squatu a po každém nevyhnutelném vystěhování se přesouvala na nová místa. Nedalo se to označit za pohodlný život – všichni byli na mizině a často jim chyběla i voda a elektřina –, ale její spolubydlíci tvořili opojnou kombinaci šílenců a kreativních typů. Byli naprosto loajální, dělili se o všechno od jídla po drogy a Cassie si užívala svobodný život na okraji společnosti – přinejmenším nějakou dobu.

Zhruba po osmnácti měsících takového toulání Cassie jednoho dne prodávala před Marksem & Spencerem časopis *Big Issue*, když se pro ni po jednom náhodném setkání změnilo úplně všechno. Zastavila se u ní elegantní žena před padesátkou, aby si koupila časopis, a zdržela se na krátký rozhovor. Jednalo se o učitelku přírodních věd na místní

večerní škole pro dospělé, jež se rychle proměnila ve stálou zákaznici, která vždycky Cassii nosila sendvič a kelímek kávy.

Jejich rozhovory se týkaly vzrušující širší témat: od toho, jak oči vnímají barvy, přes objev vody na Marsu až po zjištění, že Evropané v sobě mají až pět procent DNA neandrtálského původu – po jejich setkáních Cassii zběsile vířil mozek jako rotující ohňostroj. O pár týdnů později se přihlásila na večerní hodiny přírodních věd u paní Edwardové – nebo paní E., jak ji oslovovali všichni její studenti. A po klopotném začátku hltala znalosti jako potápěč bez kyslíku, který se vynořil na vzduchu.

„Jednu věc vím jistě,“ říkala právě babička. „Tvoje mamka, dej jí Bůh lehké spočinutí, by na tebe byla hrdá.“

Cassie sledovala babiččin pohled k fotografii na krbové římse. Snímek zachycoval pohlednou dívku před dvacítkou, v blůze s nabíraným límcem, s kaštanovými vlasy a plachým úsměvem. Její mamce bylo pouhých pětadvacet a otci o pár let víc, když oba zahynuli při automobilové nehodě – stali se oběťmi teenagera v ukradeném porsche a ze čtyřleté Cassie se stal sirotek. Na matku si ani nevzpomínala: zůstala jí jen hrstka dojmů – měkká tvář před odchodem do postele, melounová sladkost jejího parfému, šaty vyzdobené obřími vlčími máky. Vzpomínky na tátu byly z nějakého důvodu jasnější. To, jak ji nesl na ramenou lesem a ona se ho pevně držela za tmavé zvlněné vlasy, legrační obličej, které uměl dělat, když ji krmil jídlem, jež odmítala jíst – a tentýž obličej se dokázal zničehonic a napínavě stáhnout do podoby děsivého strašidla.

„Babi..., kolik mi bylo, když jsem začala nosit domů mrtvoly zvířat?“

Babička polekaně vzhledla. „No, asi tak čtyři, nebo možná pět. Naším prvním hostem byla mrtvá straka, kterou jsi našla na chodníku.“

„Na tu si vzpomínám! Měla nádherné peří – vůbec jsem nedokázala uvěřit, že něco tak dokonalého už nikdy nebude létat.“

„A bylo ďábelsky těžké tě přimět, aby ses s ní rozloučila,“ zasmála se babička. „Řekla jsem ti, že mrtvé tělo je jenom obal – jako třeba pytlík od bonbónů – a že duše už odletěla. Puf!“ Zvedla ruce a rozevřela dlaně, jako kdyby vypouštěla holubici. „Nakonec jsem tě přesvědčila, že pokud jí uspořádáme pořádný pohřeb, tělo se spojí s duší v nebi. Naša jsem krabici od bot, kterou jsme použily jako rakev, a ty jsi ji posypala trochou vonné směsi.“ Znovu se zasmála. „Nechaly jsme ji odplout po kanálu jako mrtvého Vikinga. Nezabránilo ti to tahat domů další mrtvolvy zvířat, ale aspoň se z nich nestávali trvalí nájemníci.“

„Napadlo tě někdy, že mě odvedeš ke cvokaři?“ Cassie se napila vody a vyhnula se babiččině pronikavému pohledu.

„Proč se ptáš?“ V babiččině hlase najednou zazněla opatrnost.

„Já nevím – malé dítě, které sbírá mrtvá zvířata... To není zrovna zábava, jíž se věnuje většina čtyřletých, nemám pravdu?“

Cassie cítila, že se atmosféra změnila – a nestalo se to poprvé. Ve vzduchu viselo cosi nevyřčeného, jako kdyby jí její babička něco tajila.

„Nepotřebovala jsi žádného psychiatra,“ řekla babička a vzala Cassiiny ruce do svých. Měla teplý stisk. „Chápala jsem to. Byla jsi malá holka, která přišla o mamku.“

Cassie odemkla dveře do vlastního bytu v devátém patře zchátralého městského domu severně od kanálu. Třetina bloku byla zatlučená prkny, ale Cassie měla štěstí, že ho vůbec získala – postup v seznamu žadatelů o byt představoval jednu z mála výhod zaměstnání u Národní zdravotní služby.

Ve tmě se cosi pohnulo a Cassie nadskočila.

„Macavity! Tohle mi nedělej!“ O nohy se jí otřel kocour a Cassie si představila, že se potichu směje.

Pohladila ho po hedvábné srsti na hlavě a s bodnutím smutku si uvědomila, že je jediný, kdo ji v poslední době vítá. Už to byly čtyři měsíce, co se rozešla s Rachel – po zhruba stejně dlouhém společném bydlení –, ale s příchodem zimy jí návraty do studeného a prázdného bytu připadaly náročnější.

Pustila topení a vybavila si babiččinu domněnku, že její dětské okouzlení mrtvými zvířaty představovalo mechanismus, jak se vypořádat se smrtí rodičů. Rachel – která studovala psychologii – by souhlasila. Nejednou se snažila Cassii přesvědčit, že trpí něčím, co se nazývá „nevyřešený zármutek“. Podle Rachel byly pro Cassii vztahy obtížné, protože se nikdy doopravdy nevyrovnala se smrtí rodičů.

Psychožvásty.

Cassie brala spojení s mrtvými jako posvátný úkol, jako dar, který našťěstí objevila už jako malá. A jestli měla potíž najít někoho, kdo by jí chápal, inu, to nebylo zrovna neobvyklé, nebo snad ano?

Z náhlého popudu udělala věc, již odolávala celé měsíce, a otevřela Rachelinu stránku na facebooku. Při pohledu na její rozesmátý obličej posetý pihami se jí – k jejímu vlastnímu podráždění – stáhl žaludek. Potom uviděla ta dvě slova.

Ve vztahu.

Okamžitě okno zavřela. Jednou se to stát muselo. Opakovala si, že rozchodu nelituje – byl čas jít dál. Z myslí se jí ale vynořila zrádná myšlenka: ty *pořád* jdeš někam dál. Cassii napadlo, že jí za pár týdnů bude šestadvacet a její zatím nejdelší vztah nevydržel ani půl roku.

Někdy se jí uprostřed noci objevovali před očima bývalí milenci i milenky a opakovali svoje stížnosti. *Pořád se přede mnou zavíráš, Cassie... Nikdy nevím, co si myslíš... Jako kdybys byla za sklem.* Všechno variace na stejné téma. V poslední době se k nim připojila vzpomínka na to, co jí při

odchodu řekla Rachel. *Už vím, že mě k sobě nikdy nepustíš.* Její slova zněla definitivně, ale něco na jejím výrazu Cassii napovídalo, že čeká na její námitky, na to, že o ni bude bojovat, že se pokusí změnit.

Možná mají pravdu, pomyslela si. Možná prostě nejsem dělaná pro vztahy s živými.

Zvedla kocoura a zabořila obličej do jeho srsti. Když zaprotestoval a celý v její náruči ztuhl, zase ho postavila na zem. Chvilí se na ni díval, pak odvrátil pohled a svaly na zádech se mu stáhly v poslední úsporné námitce, která jí vykouznila úsměv na rtech. „My dva jsme stejní vid', Macavity? Je nám líp samotným.“

4. kapitola

Neexistoval lepší způsob, jak získat odstup od vlastních nicotných problémů, než se setkat s truchlící rodinou. Právě to si Cassie pomyslela následující ráno, když odváděla pana a paní Middletonovy k mrtvole jejich devatenáctiletého syna Jakea.

Jake Middleton se včera odpoledne zhroutil během rugbyového tréninku. Navzdory převozu vrtulníkem do nemocnice a všem oživovacím pokusům o hodinu později podlehl srdečnímu selhání. Rodiče právě trávili dovolenou v Barceloně a dnes ráno přijeli rovnou z letiště, aby se podívali na svého chlapce.

Zarudlé oči a zničený obličej paní Middletonové vypovídaly o noci nevýslovného žalu, zatímco její manžel byl tak ztuhlý potlačovanými emocemi, až to vypadalo, že se při sebemenším dotyku roztrhne.

Můj táta mě kdysi taky měl tolik rád, pomyslela si Cassie náhle a vybavila si otcův povzbudivý úsměv, když

ji postrkoval na odrážedle. Na jednu stranu si chtěla tuto novou vzpomínku podržet, ale zároveň ji zneklidnilo, že se objevila v tak nevhodném okamžiku.

Odvedla Jakeovy rodiče do pozorovatelny, zavřela za nimi dveře a soustředila se na přítomnost. „Až odhrnu závěs, za sklem uvidíte Jakea. Leží na posteli, je přikrytý dekou a pod hlavou má polštář.“ Příprava lidí na to, co v další chvíli uvidí, pomáhala trochu otupit šok. Sama Jakea upravila: učesala ho, oťrela mu z obličeje šmouhy od bahna a nezapomněla mu ani podložit krk svinutým ručníkem – hlava se tak zaklonila dozadu a neotvírala se mu spodní čelist.

„Řekněte mi, až budete připravení,“ dodala.

Pan Middleton netrpělivě přikývl. Sestra z ambulance se zmínila, že je velké zvíře v City, a když si teď Cassie všimla, že má pod jedním uchem zbytek zaschlé pěny po holení, zaplavil ji soucit: pro člověka zvyklého na to, že má všechno pod kontrolou, musí být obzvlášť těžké narazit na problém, který nemůže nijak vyřešit.

Zatáhla za šňůru a závěsy se rozhrnuly.

Při pohledu na ostře řezaný profil svého syna Jakeova matka poklesla v kolenou a snad by i upadla, kdyby ji Cassie nepodepřela. Otec neuronil jedinou slzu a jeho obličej zůstával nehybný jako vyřezávaná dřevěná maska: podle Cassiiných zkušeností byl přesně ten typ, který se může zhroutit bez předchozího varování.

„Můžu... se ho dotknout?“ Na zmučený, usazený obličej paní Middletonové se nedívalo lehce, ale Cassie neuhýbala pohledem.

„Jistě,“ přikývla a otevřela jí prosklené dveře.

Po několika minutách strávených se synem se vynořil Jakeův otec. Šel sám a na tváři měl zvláštní poloviční úsměv.

A je to tady, pomyslela si Cassie.

„Lékař mluvil o... posmrtném ohledání.“

„Ano, pane Middletone. Koroner o něj požádal – abychom zjistili, co způsobilo Jakeovu smrt.“

Sklonil k ní hlavu. „Poslouchejte mě.“ Jeho hlas zněl jako tiché vrčení. „Vyřídte koronerovi, že jestli se toho chlapce – mého chlapce – někdo dotkne, budu považovat za svoji povinnost ho najít a zabít.“

Cassie se mu podívala do očí. „Měla bych stejné pocity, kdyby to byl můj syn. Je to krásný mladík, vidíte?“

Pan Middleton se na okamžik zatvářil popleteně, pak beze slova přikývl a po lících mu stekly dlouho potlačované slzy.

Když je Cassie o více než hodinu později vyprovázela, pan Middleton už nevyhrožoval zabitím každému, kdo se dotkne jeho syna, a dokonce souhlasil s tím, že by mohlo pomoci, kdyby věděli, co přesně je o něj připravilo.

Cassie si na toaletě znovu nasadila kroužek do rtu i cvoček do obočí a zvedla si vlasy do obvyklého culíku na temeni, takže bylo vidět vyholený oblouk nad pravým uchem. Při návštěvách rodinných příslušníků vždycky volila konvenčnější zevnějšek, protože věděla, že některé lidi, zejména ze starší generace, její normální vzhled šokuje. Přidělávalo jí to práci, ale to Cassii nevadilo: snaha o to, aby se truchlící cítili nejlíp, jak bylo za daných okolností možné, měla jednoznačně přednost.

Uvědomila si, že se z toho během let možná stalo i něco víc: rituál, který vymezuje hranici mezi její prací s živými a s mrtvými.

Ulevilo se jí, když se mohla vrátit do pitevny, kde na jejím stole čekala další mrtvola ve vaku. Pomocný asistent Carl se po dni nemoci vrátil do práce a už vytáhl nového zákazníka na polední posmrtné ohledání z chladnice.

„Náročná prohlídka?“ Zvedl hlavu od své práce – právě rozestavoval čisté nádoby na vzorky.

„A která není?“

Carl přikývl. Bylo mu teprve dvaadvacet a pracoval tu poměrně krátce, ale už znal pravdu: nejtěžší součástí jejich zaměstnání nebylo pracovat s mrtvými, ale s jejich truchlícími příbuznými.

Cassie rozeplula zip a silný plast pytle na mrtvoly zašustil. Rozeplula ho ale jen ke klíčovému kostem a couvla. Nedomohla se nadechnout.

Zřejmě vydala i nějaký zvuk, protože v další chvíli byl Carl u ní a podpíral jí loket, stejně jako ona předtím držela paní Middletonovou.

„Cassie? Co se děje?“

„Ta... tahle žena.“ Ukázala na štítek na pytli. Žasla nad tím, jak klidně její hlas zní. „Geraldina Edwardsová. Zním ji.“

5. kapitola

Cassie se opírala o zadní zeď márnice, hlavu zvrácenou dozadu, a sotva vnímala studený déšť, který jí dopadal na tváře. Zoufale toužila po cigaretě.

Paní Edwardsová je mrtvá.

Pořád slyšela šustění pytle na těla a viděla ten známý obličej, ale nedokázala to vstřebat. Poprvé chápala zmatek, jež viděla každý den v tvářích pozůstalých, chápala nemožnost spojit milovanou osobu – živou, teplou, pohyblivou – s figurínou z výlohy, kterou jim předváděli v márnici.

Náhodné setkání s Geraldinou Edwardsovou při prodávání *Big Issue* Cassii změnilo život. Nejenže ji paní E. inspirovala k dalšímu vzdělávání; byla prvním učitelem, co za Cassiinou vzdornou fasádou rozeznal vnitřní nejistotu. Provedla Cassii základním kurzem, učila ji i soukromě mimo třídu a přesvědčila ji, že dokáže zvládnout zkoušky, dokonce i z obávané fyziky.

Když Cassie uspěla a přijala místo v márnici, zůstaly ve spojení a Cassie každou neděli chodila k paní E. na kávu. Tato příjemná tradice jim vydržela pět let – až do chvíle před několika měsíci, kdy Cassie přehnaně zareagovala na jednu

věc, kterou paní E. řekla. Od té doby spolu nemluvily, ačkoliv zrovna minulý týden Cassie zahlédla svou bývalou učitelku v oddělení ovoce a zeleniny v supermarketu Sainsbury. Se studem si vzpomněla, jak honem zatočila do uličky k pečivu a schovávala se tam, dokud nebyl čistý vzduch.

Teď jí s krutou silou zasáhla nová myšlenka: ten okamžik byl její poslední šancí, jak všechno napravit a znovu navázat styk s člověkem, jenž v jejím životě sehrál tak zásadní roli. A ona ji nevyužila.

Jednu věc ale ještě pořád mohla pro svou starou přítelkyni a bývalou učitelku udělat.

„To opravdu není dobrý nápad, Cassie.“ Doug ustaraně nakrabil čelo. Cassie mu právě sdělila, koho připravují na posmrtné ohledání. „Znáte pravidla – nepracujeme na lidech, které známe. Je to... příliš osobní.“

„Ale není to přímo zákaz, nebo ano?“

„Spíš dobrý zvyk – ať už tomu říkáte jakkoliv. Při práci na někom, koho znáte, nemůžete zachovat potřebný profesionální odstup.“

„Já to zvládnou, Dougu, vážně,“ odpověděla s jistotou, již ve skutečnosti necítila.

Podíval se jí do obličeje. „Říkáte, že to byla vaše učitelka?“

„Učila mě přírodní vědy ve večerní škole.“ Jako kdyby nešlo o nic velkého.

Najednou se jí vybavily šedozelené oči paní E., z nichž zářila bystrá inteligence, její orlí nos i velšský přízvuk, když se ptala nad rozpitvaným mozkem prasete: „Nuže, *Cassandra*, vzpomínáte si, co je tohle?“ „*Je to corpus callosum?*“ odpověděla Cassie a tělem se jí rozlilo uspokojení, když se paní E. souhlasně usmála.

Teď už přátelský úsměv paní E. nikdy neuvidí.

„Podívejte, Dougu, nepřipadá mi správné, aby ji připravoval Carl.“

„Můžu zavolat některého náhradníka.“

„Ani nikdo cizí. Měla bych se o ni postarat já.“

Nepatrné povolení svalů kolem Dougových očí jí prozradilo, že se Doug co nevidět vzdá.

„No... tak dobře. Ale jestli si to v kterémkoliv okamžiku rozmyslíte, stačí říct.“

Po návratu do pitevny Cassie postřehla, že Carl vypnul rádio – nepochybně s ohledem na její city. „Pusť nějakou hudbu, Carle,“ řekla. „Ať je všechno co nejnormálnější.“

Zhluboka se nadechla a zvedla hlášení o smrti paní Edwardsové. Vypadalo to, že zemřela náhle u sebe doma, při koupeli, a jelikož žila sama, její tělo našla až následující den uklízečka. Policie nezjistila žádné podezřelé okolnosti vyžadující podrobnou pitvu, ale jako u každého nevysvětleného úmrtí zákon vyžadoval rutinní ohledání.

Poznámka v dokumentech uváděla, že paní E. byla vdova, jak si Cassie i matně vzpomínala, a její nejbližší příbuzný, jediný syn Owen, se zítra nebo pozítří přijede podívat na tělo z Rhyly v Severním Walesu. Za všechny roky, po které se znaly, si Cassie vzpomínala na jedinou příležitost, kdy se paní E. zmínila o svém synovi – šlo o vzácný střípek z osobního života, pronesený tónem, jenž odrazoval od dalších otázek.

Začala jemně vytahovat paní E. z pytle. „Zapomněla jsem, že jste se jmenovala Geraldina,“ zašeptala. „Krásné jméno. Ale vždycky jste byla tak trochu tajnůstkářka.“

Znovu si přehrála náhodné setkání s paní E. v supermarketu a zapátrala v paměti po případné známce, že něco není v pořádku – například po pokleslém víčku nebo toporné chůzi –, a nic si nevybavila. Paní E. vypadala zamyšleně, ale možná se jen rozhodovala, co si udělá k večeři.

Jak se někdy stává, smrt měla na obličej paní E. podobný účinek jako botox: vyhladila vějířky vrásek, takže její tvář teď vypadala mladší než na jednapadesát let.

Cassie prohlédla tělo, jestli nenajde modřiny utržené při pádu, když vstupovala do vany, nebo z ní naopak vycházela. S úlevou zjistila, že dokáže mrtvolu otočit sama, aniž by musela zavolat Carla. „Je dobře, že jste tak štíhlá,“ zašepkala jí u ucha, „jinak bych si namohla záda.“ Paní Edwardsová byla spíš nápadně okouzující než konvenčně hezká; vždycky z ní vyzařoval jistý temperament a nosila oblečení vyzdvihující její pěknou postavu, i když ho často zakrýval laboratorní plášť. Tmavé vlasy měla pokaždé úhledně zastřižené a upravené.

Cassii se najednou vybavila další vzpomínka: na krizi, která ji postihla pár týdnů po nástupu na večerní školu. Snažila se sledovat hodinu fyziky, ale výklad jí dával asi tolik smyslu, jako kdyby ho poslouchala v čínštině, a v jednu chvíli se pokradmu podívala na spolužáky. Když viděla jejich klidné výrazy, s děsivou jasností jí došlo, že sem nepatří. Koho tu obelhává, když předstírá, že je dost chytrá? Ve škole měla pořádně makat, místo aby odmlouvala učitelům – jenže teď bylo pozdě. Přinejlepším si mohla sehnat práci v nějakém baru nebo prodávat na trhu jako její táta – a snažit se našetřit dost peněz, aby mohla cestovat.

Paní E. určitě vycítila její paniku, protože ji po hodině odchytila a odvedla ji do nejbližšího Starbucksu, kde jí oznámila, že nehodlá přijít o tu „*zatraceně nejlepší studentku přírodních věd, jakou jsem kdy učila*“. Cassie pořád slyšela její hlas. Pochopitelně přeháněla, ale neochvějná víra paní E. v Cassiiny schopnosti stačila k tomu, aby se Cassie rozhodla zůstat.

Teď se sklonila k hlavě mrtvolky a pod záminkou, že hledá krevní výrony v týle, pošeptala: „Zjistíme, co se vám stalo, paní E.“

Zůstala skloněná, dost blízko, aby spočítala jednotlivé chloupky v tmavých obočích, a čekala na snový stav, který předznamenává okamžik spojení. Slyšela však jen ozvěnu vlastního hlasu.

„Dobré ráno všem!“ Do pitevny vešel vysoký, stříbrovlasý muž, v jedné ruce krabičku s obědem převázanou provázkem, v druhé odřenou aktovku. „Á, tady máme okouzlující slečnu Ravenovou.“

Cassie se proti své vůli musela usmát: kdyby ji tak pozdravil kdokoliv jiný, okamžitě by to od ní schytl, ale profesor Arculus byl její oblíbený patolog. A jelikož byl zároveň jeden z nejlepších patologů v zemi, s úlevou si pomyslela, že paní E. bude v dobrých rukách.

„Jakoupak přehršli neživých potěšení máme dnes na skladě, Cassandro?“ zeptal se profesor a zamžoural na seznam přes spodní polovinu bifokálních brýlí – Cassandra si všimla, že jednu nožičku má nově vyspravenou lepicí páskou.

„Tři dámy a jednoho džentlmena, pane profesore. První na řadě je Geraldina Edwardsová.“

„Měl bych něco vědět?“ Profesor se na ni tázavě podíval – možná zaslechl něco v jejím hlase.

„Paní Edwardsová je... byla moje učitelka přírodních věd, pane profesore, a... no, dobrá přítelkyně. To ona mě připravovala na zkoušky. Nechtěla jsem, aby se o ni dnes staral kdokoliv jiný.“

Profesor přikývl. „Chvályhodný přístup. Začneme?“

Po formálním ověření totožnosti paní E. profesor Arculus zalistoval jejím chorobopisem. „Takže naše mladá dáma neměla žádné chronické choroby..., žádné pobyty v nemocnici...“

Cassie se usmála nad profesorovou starosvětskou galantností, s níž o paní E. mluvil jako o „mladé dámě“, a nahlédla do poznámek. „Měla lehce zvýšenou hladinu cholesterolu, ale krevní tlak byl přiměřený věku a dlouhodobě neužívala žádné léky. Podle jejího syna se zdála v pořádku, když s ní naposledy mluvil, někdy před měsícem.“ To byl další důkaz, že mezi matkou a synem nebyl žádný blízký vztah.

Profesor nahlédl do koronerovy zprávy. „*Zemřelou nalezla uklízečka ve vaně, ponořenou pod vodu,*“ přečetl nahlas.

„Policie nezjistila žádné známky zápasu ani zranění. Nebyly nalezeny žádné doklady o užití legálně předepsaných léků ani nelegálních drog, ale opodál stála sklenka s whisky.“

Pootočil paní E. na bok a zkušeně jí přejel prsty po zadní straně lebky. Cassie s vděkem postřehla, že se k tělu chová s mimořádnou jemností, téměř jako kdyby vyšetřoval živého pacienta.

„Hm. Žádná zjevná pohmožděnina, která by svědčila o pádu.“ Podíval se přes obroučky brýlí na Cassii. „Jediné že by váš ostříží zrak zaznamenal něco podstatného pro naše ohledání?“

Cassie cítila, jak se červená: na rozdíl od toho panáka bez brady Cuffa nebyl profesor Arculus natolik nadutý, aby se jí nezeptal na názor, případně ji nepochválil, když si všimla něčeho, co mu v krátkém čase určeném k ohledání mohlo jinak uniknout.

„Nic, pane profesore.“

„Tak dobrá.“ Krátce, ale pronikavě se na ni zahleděl – nepochybně odhadoval, jestli skutečně zvládne pitvu člověka, jehož znala – a odešel si zkontrolovat e-mail.

Cassie zvedla svůj oblíbený skalpel, ale když podržela jeho lesklé ostří nad klíční kostí paní Edwardsové, ztuhla a najednou se ocitla zpátky u své úplně první pitvy. Když teď šlo do tuhého, opravdu to dokáže?

Ano. To bylo nejmenší, co mohla pro paní E. udělat.

První řez byl obtížný, ale jakmile ho provedla, s úlevou zjistila, že pokračuje zcela automaticky, na základě svalové paměti z tisíckrát prováděných úkonů.

O dvacet minut později se k pitevnímu pultu dostavil profesor Arculus, podíval se na hromádku vnitřností a začal oddělovat hlavní orgány.

Přítáhl k sobě plíce, dosud připojené k průdušnici, a zručně přerízl průdušku v místě, kde vstupovala do pravého laloku. Z otvoru vytekla voda. Profesor povytáhl obočí a podíval se

na Cassii. „To bude voda z vany. Otázka zní, jestli jí natekla do dýchací soustavy před smrtí, nebo po ní.“

Cassie přikývla: potřebovali určit, jestli bezprostřední příčinou smrti paní E. bylo utonutí, ale zároveň se poohlédnout po prvotní příčině, jako třeba srdečním infarktu, po němž mohla ztratit vědomí a sklouznout pod hladinu. Bylo běžným omylem, že voda v plicích dokazuje utonutí. Do plic by jí natekla voda, i kdyby paní E. dodýchala ještě před ponořením.

Profesor pokračoval několika rychlými, dolů směřujícími řezy do pravé plíce. Pak jednotlivé plátky tkáně otáčel a prohlížel, jako kdyby šlo o stránky knihy – Cassii to vždycky připadalo jako „čtení z orgánů“. Nakonec ustoupil a pokynem ji vyzval, ať se podívá.

„Co vidíte na ploše řezů?“

„Pěnu. Krvavou pěnu.“

„Způsobenou...?“

„Plicním edémem?“

„Správně.“

„Takže ještě dýchala, když se potopila pod vodu?“

Profesor Arculus se ušklíbl. „Jak víte, dokázat s naprostou jistotou utonutí je ošidné. Ať už nám detektivní seriály v televizi sugerují cokoliv...“ přimhouřil oči – tohle byla jeho oblíbená průpovídka, „... nepopiratelný důkaz se vzpírá nalezení.“

Odmlčel se a tázavě se zahleděl na Cassii.

„K diagnóze utonutí dojdeme vylučovací metodou,“ řekla a zvažněla. „Po zamítnutí všech ostatních příčin smrti.“

Profesor přikývl. „Přesně tak. Okolnosti, za kterých byla nalezena, nás nicméně podle všeho směřují právě k takovému závěru. Teď musíme zjistit primární příčinu smrti: proč by podle všeho zdravá žena na začátku středního věku měla najednou ztratit vědomí na tak dlouho, aby se utopila.“

Dalším rázným pohybem skalpelu rozřízl žaludek.

„Žaludek je prázdný, takže před smrtí dobré čtyři nebo pět hodin nejedla.“ Sklonil se a začíchal. „Ačkoliv bych řekl, že si dopřála panáka whisky. Žádné stopy po zbytcích prášků, ale na potvrzení musíme počkat na výsledky z toxikologie.“

Vzápětí obrátil pozornost k srdci. Cassie věděla, že bude hledat změny v tepnách případně jiné doklady na podporu infarktu, nemohla ale přihlížet, protože potřebovala odebrat vzorky hlavních orgánů a tělních tekutin k analýze.

Když o něco později profesor přistoupil k dřezu, aby si opláchl ruce, zeptala se: „Tak co si myslíte, pane profesore? Tušíte, co způsobilo tu ztrátu vědomí?“

Patolog zavrtěl hlavou. „Obávám se, že jsem nenašel nic jednoznačného. V srdci ani koronárních cévách nebyl žádný trombus, cholesterolová degenerace ani infarkt a na mozku žádný náznak náhlé mozkové příhody.“

Jinými slovy žádné zúžení tepen, žádný vmetek, žádná mrtvice – obvyklé hypotézy, pokud se zničehonic zhroutí zdánlivě zdravý člověk.

„Musím uzavřít, že příčina smrti je do výsledků toxikologické a histopatologické analýzy nezjištěna.“ Vládne se podíval na Cassii přes obroučky brýlí.

Cassie zaletěla pohledem k tělesné schránce paní E. „A mimo záznam, jaký je váš dojem?“

Profesor přimhouřil oči, jako to dělával, když se nad něčím zhloubal. „Osobně by mě překvapilo, kdyby vzorky odhalily nějakou nemoc – ta žena se podle všeho těšila vynikajícímu zdraví.“ Zahleděl se na Cassii a laskavě dodal: „Je možné, že prostě vypila přes míru skotské na lačný žaludek. V kombinaci s horkou koupelí to mohlo způsobit dramatickou vazodilataci.“

Že by se jednalo o něco tak jednoduchého? Že by alkohol ve spojení s příliš horkou vodou způsobil náhlé rozšíření cév a prudký pokles krevního tlaku, po kterém paní E. upadla do bezvědomí?

„Takže si myslíte, že... prostě omdlela a potopila se?“

„Ještě se může ukázat, že se mýlím, ale řekl bych, že to je ten nejpravděpodobnější závěr.“ Poklepal ji po rameni. „Dneska jste to zvládla na výbornou, Cassandro. Určitě to pro vás není jednoduché. Požádám laboratoř, ať ty analýzy uspíší.“

Toho večera Cassie zůstala v márnici jako poslední. Když procházela zešerelou pitevnou, po naleštěné oceli přejely kužely světla auta odjíždějícího z parkoviště a nakrátko ozářily iniciály mrtvých uskladněných uvnitř – jako hieroglyfy na stěně nějaké staroegyptské hrobky. Cassie si představila svoje hosty uložené za dveřmi obří chladnice a cestou kolem se s každým z nich polohlasně rozloučila.

Když míjela zásuvku, v níž byla paní E., přiložila prsty k oceli. Hlavou jí probleskla vzpomínka.

Elegantní a štíhlá paní E. stála u tabule, uprostřed výkladu, a rozmáchlými gesty tvořila nákras lidské dýchací soustavy. Tvářila se soustředěně, až přísně. Když ale ustoupila od tabule, aby zhodnotila svůj výtvar, vyprskla smíchy. „Je zatraceně dobře, že neučím výtvarku!“

Cassie se zničehonic zatočila hlava a musela se opřít dlaní o stěnu. Kdyby paní E. nepostřehla pod vzpurností teenagerky žízeň po vědění a neprovedla ji bouřemi sebepochybování, její život se mohl vyvinout úplně jinak. Nejspíš by pořád bydlela ve squatu, prodávala *Big Issue* a ordinovala si alkohol nebo trávu. Jinými slovy, nechávala by si život protékat mezi prsty.

Otevřela dveře chladnice, vytáhla hlubokou zásuvku a rozepnula pytel, aby se podívala Geraldině Edwardsově do obličejů.

„Omlouvám se, že jsem se s vámi nespojila včas, paní E. Nejspíš jsem si myslela, že tu budete věčně. Nikdy jsem vám ani pořádně nepoděkovala za všechny ty lekce navíc a za to, jak jste mě podporovala, když jsem to skoro vzdala.“